

Lietuvos nematerialaus kultūros VERTYBIŲ SAVADE – jau ir GRŪŠLAUKĖS UŽGAVĖNĖS

Šių metų kovo 20 d. Vilniaus rotušėje vyko iškilmės, kurių metu sertifikatai įteikti keturių naujai į Nematerialaus kultūros vertybių sąvadą įrašytų vertybių (Kretingos rajono Grūšlaukės seniūnijoje vykstančių Užgavėnių, Kanklių ir kankliavimo Lietuvoje, Margučių marginimo vašku šeimose Alytaus apylinkėse, Žvejybos Kuršių mariose) puoselėtojams. Renginio metu vertybes pristatė jų saugotojai, paraiškų teikėjai, juos pasveikino Kultūros viceministrė Edita Klaunauskaitė, Sąvado komisijos pirmininkė, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė Daiva Vyčiniienė, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos Kultūros programų vadovė Milda Valančiauskienė, Valskybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorės pavaduotoja Rūta Lapinskienė, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktorė prof. dr. Aušra Martišiūtė-Linartienė, Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktorius Saulius Liausa. Sąvadą kuriančio ir administruojančio Lietuvos nacionalinio kultūros centro specialistai šventės metu padėkojo ir apdovanojo paskutiniaisiais metais jiems talkinusiems Sąvado sklaidos bičiuliams, dir-

2025 m. kovo 20 d. Vilniaus rotušėje vykusioje šventėje Grūšlaukės (Kretingos r.) Užgavėnių tradiciją pristato grūšlaukiškiai. Nuotrauka iš RKIC archyvo

bantiems Lietuvos radijuje ir televizijoje, Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, Viešojoje įstaigoje „Baltų Atlantida“. Renginį vedė muzikė, radijo ir televizijos laidų vedėja Gerūta Griniūtė, koncertavo Vilniaus kultūros centro folkloro ansamblis „Jorė“, tą dieną, kaip ir buvo galima šiais, Lietuvių liaudies dainų metais, tikėtis, padainavęs daug skambių įvairių Lietuvos etnografinių regionų tradicinių dainų.

Džiugu, kad tarp šių keturių vertybių yra ir viena, puoselėjama Žemaitijoje – Grūšlaukės (Kretingos r.) Užgavėnės.

Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvade (adresas internete <https://savadas.lnkc.lt/lt/vertybes/vertybiu-sarasas/gruslaukes-uzgavenes/>) rašoma, kad „Daugiau kaip šimtmetį, kiek siekia Grūšlaukės kaimo gyventojų atmintis, Užgavėnių dieną persirengėlių būrys ir muzikantai šioje Kretingos rajono vietovėje organizuoja beveik dešimt valandų trunkančias triukšmingas vaikštynes. Persirengėlių laukiantys šeimnininkai jaučiasi pagerbti ir dosniai atsidėkoja nuoširdžiu priėmimu ir vaišėmis. Grūšlaukiškiams tai viena svarbiausių metų švenčių, į kurią aktyviai įsitraukia visa bendruomenė, nepriklausomai nuo istorinių, politinių ar gamtinių sąlygų. Šventė pasižymi tradicijos perdavimu šeimose – dalyvaujantieji vaikštynėse dažniausiai perima kaukę ir tą patį personažą, kurį anksčiau kūrė tėvai, seneliai. [...].“

Vertybės saugotojai – Grūšlaukės kaimo bendruomenė, Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos Grūšlaukės filialo bei Kretingos rajono kultūros centro Grūšlaukės skyriaus darbuotojai“.

Parengta pagal Lietuvos nematerialaus kultūros vertybių sąvado informaciją